



Schadevorderingen wegens inbreuk op het mededingingsrecht: de Europese Commissie mist de lift, maar er zullen meer claims komen

Januari 2025

Stel je voor ...

Je bent een brillenfabrikant en je hoort dat een van je lensleveranciers zojuist is veroordeeld door de mededingingsautoriteit. De reden? Hij heeft bijna 6 jaar deelgenomen aan een prijzenkartel. Je denkt terug aan de vele facturen van deze leverancier en vermoedt dat je serieus bent opgelicht.

Je herinnert je een gesprek met een bevriende juriste. Zij legde je uit dat slachtoffers van inbreuken op het mededingingsrecht een schadevergoeding konden krijgen. Daarbij had zij verwezen naar een lopende zaak rond liftfabrikanten. Deze waren door de Europese Commissie veroordeeld omdat zij aanbestedingen onder elkaar hadden verdeeld en zo de concurrentie hadden vervalst. Na het opleggen van zware boetes had de Commissie de liftenfabrikanten gedagvaard voor de Belgische rechtbank om schadevergoeding te bekommen.

• • • contrast • • • •

Je vraagt je af of je ook een vergoeding zou kunnen krijgen als slachtoffer van het prijzenkartel. Hoe doe je dat? En wat is er gebeurd in de zaak tegen de liftfabrikanten?

Even verduidelijken.

Op 21 februari 2007 heeft de Commissie het zogenoemde "liftenkartel" veroordeeld, dat van 1996 tot 2004 heeft geduurd. Als slachtoffer van het kartel leidde de Commissie ook een procedure in voor de Belgische rechtbank om haar schade terug te vorderen die zij beweerde te hebben geleden in het kader van 20 onderhoudscontracten die zij met de liftfabrikanten had gesloten.

De Commissie kon zich niet beroepen op de Europese private schadevergoedingsrichtlijn. Het liftenkartel had immers plaatsgevonden voor het aannemen van de richtlijn en de omzetting ervan in Belgisch recht op 22 juni 2017. De richtlijn biedt slachtoffers zeer nuttige mechanismen en vermoedens:

- Er geldt een onweerlegbaar vermoeden dat de inbreuk op het mededingingsrecht heeft plaatsgevonden als zij definitief door de mededingingsautoriteit is vastgesteld.
- Er geldt een weerlegbaar vermoeden dat de kartelinbreuk schade heeft veroorzaakt.
- De karteldeelnemers zijn in principe hoofdelijk aansprakelijk voor de schade.
- De rechter heeft ruime bevoegdheden om de overlegging te bevelen van documenten die in het bezit zijn van een partij en zelfs van de mededingingsautoriteit.

Het recente arrest van het hof van beroep van Brussel bewijst hoe waardevol deze mechanismen en vermoedens zijn voor een slachtoffer dat schadevergoeding wil bekomen.

Vanwege de relatief oude aard van de feiten waarop het liftenkartel betrekking had moest de Commissie zich beroepen op het gemeen burgerlijk en bewijsrecht. In zijn arrest van 18 november 2024 erkende het hof van beroep de fout in hoofde van de liftfabrikanten. Het hof oordeelde ook dat de Commissie niet rechtens had aangetoond dat zij extra kosten had opgelopen in het kader van de 20 betrokken overeenkomsten. De liftfabrikanten kregen dus het voordeel van de twijfel: het hof verwierp de vordering omdat de schade en het causaal verband tussen de fout en de schade niet was aangetoond. Het hof weigerde ook om een schadevergoeding naar billijkheid toe te kennen en verwierp het verzoek van de Commissie om een deskundige aan te stellen om haar schade te kwantificeren.

Het hof liet zich dus allerminst imponeren door de identiteit van de eiseres, die een belangrijke nederlaag leed. Mogelijk had het hof anders geoordeeld had de Commissie een beroep kunnen doen op de mechanismen en vermoedens van de private schadevergoedingsrichtlijn.

Onze brillenfabrikant zal daarom eerst het besluit van de mededingingsautoriteit zorgvuldig moeten analyseren, met name om ervoor te zorgen dat zijn aankopen tijdens de inbreukperiode zijn gedaan. Hij zal dan zijn dossier zo volledig mogelijk moeten samenstellen, zijn beweringen moeten documenteren

• • • contrast • • • •

en zo nodig zijn aanspraken moeten staven met economische studies die zijn schade kwantificeren. Hopelijk kan hij zijn bewijsplicht en de taak van de rechtbank vergemakkelijken door een beroep te doen op de mechanismen en vermoedens van de Europese private schadevergoedingsrichtlijn.

Concreet.

- Elke partij die schade heeft geleden door een inbreuk op het mededingingsrecht heeft recht op volledige schadevergoeding.
- De Europese private schadevergoedingsrichtlijn, die in alle EU-lidstaten is omgezet, bevat mechanismen en vermoedens die het slachtoffers gemakkelijker wil maken om schadevergoeding te bekomen.
- Neem initiatief als slachtoffer: analyseer het besluit van de mededingingsautoriteit, duik in je archieven en stel een zo volledig mogelijk dossier samen.
- Samen sta je sterker. Onder bepaalde voorwaarden kan je als slachtoffer je recht op schadevergoeding met anderen uitoefenen in de vorm van een collectieve actie.

Meer weten

- We hebben dit onderwerp eerder besproken in de "In the Picture" van april 2021, "[Private schadevergoedingsacties – beveilig je positie](#)".
- De Europese private schadevergoedingsrichtlijn is [hier](#) te vinden.
- [Op deze pagina](#) kan je de nationale maatregelen tot omzetting van de richtlijn in alle EU-lidstaten terugvinden.